

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117224449
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6117224449.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Jany Haluškovovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcu: Q. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, XXX XX H. - C., zastúpeného: Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., so sídlom Kadnárova 83, 831 06 Bratislava, proti žalovanej: F. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XX, XXX XX G., občan SR, právne zastúpenej BADUCCI Legal, s.r.o., Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 35 872 900, v mene ktorej koná advokát JUDr. Martin Čižmárik, o zaplatenie 6.000,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 8C/50/2017-112 zo dňa 29.10.2019, takto

rozhodol:

Odvolanie žalovanej **o d m i e t a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie odvolaním napadnutým rozsudkom uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi istinu 6.000,- Eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 6.000,- Eur od 03.03.2017 do zaplatenia, v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (prvý výrok) a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100% do troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania (druhý výrok).

Z jeho dôvodov vyplýva, že žalobca sa domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu 6.000,- Eur aj s príslušenstvom aj z dôvodu, že dňa 17.01.2017 uzatvorili dohodu o urovnaní podľa §585 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte aj len „OZ“), v zmysle ktorej mala žalovaná platiť splátky po 6.000,- Eur s výnimkou poslednej splátky, ktorú mala zaplatiť vo výške 4.000,- Eur; žiadnu splátku však nezaplatila.

Okresný súd Zvolen rozsudkom zo dňa 02.10.2018 žalobu v celom rozsahu zamietol; krajský súd na odvolanie žalobcu rozsudok okresného súdu uznesením č.k. 11Co/70/2019-94 zo dňa 08.08.2019 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Na pojednávaní, konanom dňa 29.10.2019, následne okresný súd vydal rozsudok pre zmeškanie vzhľadom na splnenie zákonných podmienok v zmysle §274 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.s.p.“). Právny zástupca žalovanej predvolanie na uvedené pojednávanie prevzal dňa 13.10.2019; okresnému súd dňa 21.10.2019 doručil žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu, že na tento termín už je predvolaný na pojednávanie na Okresný súd Pezinok vo veci sp.zn. 10C/11/2017. Okresný súd Zvolen na túto žiadosť odpovedal dňa 22.10.2019 s tým, že ospravedlnenie právneho zástupcu žalovanej a žiadosť o odročenie pojednávania nebude akceptovať a bude pojednávať aj v jeho neprítomnosti.

Na pojednávaní dňa 29.10.2019 sa zúčastnil žalobca a jeho právny zástupca a navrhli rozhodnúť súdu kontumačným rozsudkom.

Okresný súd vychádzal z ustanovení §274, §275, §183 ods.1, 2, 3, 4 C.s.p. a konštatoval splnenie podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, keďže už v predvolaní na pojednávanie, konané dňa 29.10.2019 strany sporu boli výslovne upozornené na možnosť vydania rozsudku pre zmeškanie, právny zástupca žalovanej ani žalovaná neospravedlnili bezodkladne svoju neprítomnosť na pojednávaní včas

a vážnymi okolnosťami v zmysle §183 ods.3 C.s.p., ale až o osem dní a právny zástupca žalovanej nepreukázal svoje tvrdenie o vytýčenom pojednávaní na inom súde a ani to, z akých dôvodov sa nemohol v tomto spore dať substitučne zastúpiť. Z plnej moci žalovanej pre svojho právneho zástupcu vyplýva oprávnenie splnomocneného advokáta toto plnomocenstvo preniesť na svojho zástupcu, ak ich ustanoví viac, splnomocnenec súhlasí, aby každý z nich konal samostatne. Preto ospravedlnenie právneho zástupcu žalovanej okresný súd nepovažoval za ospravedlnenie riadne a včas a vzhľadom na to, že bol upozornený na možnosť rozhodnutia kontumačným rozsudkom, boli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozsudku (pre zmeškanie žalovaného).

Okrem toho okresný súd poukázal na ustanovenie §51, §517 ods.2 OZ, §3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č.87/1995 Z.z. a §255 ods.1 C.s.p., na základe ktorého rozhodol o úroku z omeškania a o nároku na náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku podala v zákonnej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalovaná. Objektívne neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie, pretože právny zástupca žalovanej riadne a včas ospravedlnil svoju neúčast' podaním zo dňa 21.10.2019, kde jasne a zrozumiteľne okresnému súdu oznámil, z akých dôvodov sa nemôže zúčastniť na predmetnom pojednávaní, keď uviedol, že na Okresnom súde Pezinok bol predvolaný ústne na súdne konanie na poslednom pojednávaní. Neodignoroval teda pojednávanie na Okresnom súde Zvolen, avšak z objektívnych dôvodov sa na ňom nemohol zúčastniť, pričom túto procesnú prekážku včas súdu oznámil a zároveň požiadal o preloženie pojednávania na iný vhodný termín. Žalovaná sa v období od 21.10.2019 do 07.11.2019 nachádzala s maloletým synom na zahraničnej dovolenke, a preto nebolo možné, aby si narýchlo telefonicky zvolila iného právneho zástupcu, ktorý mal za pár dní nastudovať celý spisový materiál a oboznámiť sa s problematikou sporu. Právny zástupca žalovanej si splnil všetky povinnosti tak, ako to od neho možno požadovať za účelom odročenia pojednávania, v termíne 7 dní. Vychádzajúc zo skutočnosti, že Okresný súd Zvolen zaslal oznámenie o neodročení dňa 21.01.2019, nemal možnosť požiadať iného advokáta o zastupovanie pre krátkosť času, ako aj odcestovanie žalovanej v zahraničí. Keďže vzťah medzi advokátom a klientom je dôverný a založený na osobnej dôvere, zvoliť advokáta na diaľku bez preštudovania veci a osobného vysvetlenia sporných bodov v konkrétnom prípade je nelogické a nemožno to od klienta požadovať. Je teda zrejmé, že nebola splnená podmienka v zmysle §274 písm. b) C.s.p., keď žalovaný preukázateľne ospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami, a preto je napadnutý rozsudok vydaný v rozpore s ust. C.s.p. To, že dôvody boli vážne (účast' na inom skôr vytýčenom pojednávaní, teda úradné konanie) a že došlo k ospravedlneniu včas (7 dní pred pojednávaním), je nesporné. Keďže C.s.p. vyžaduje splnenie dvoch podmienok a jedna z nich splnená preukázateľne nebola, je potom pre podstatu veci irelevantné, ako sa malo postupovať ďalej a teda, či mal právny zástupca žalovanej narýchlo zabezpečovať iného právneho zástupcu.

Odôvodnenie preto nie je vecné, zaoberá sa popisom náhradných riešení, a nie otázkou, či bola alebo nebola splnená podmienka podľa C.s.p. Kolízia termínov pojednávania je v advokátskej praxi bežná pri počte sporových konaní a je v záujme spravodlivého procesu dodržať aj procesnoprávne zásady súdneho konania. Právny zástupca žalovanej riadne a včas ihneď po prevzatí elektronického predvolania oznámil súdu objektívne dôvody pre jeho neúčast', uviedol všetky podstatné skutočnosti, miesto, čas, číslo konania iného pojednávania a zároveň požiadal o odročenie pojednávania. Takéto rozhodnutie by zakladalo nebezpečný precedens, keď by súdy bez výnimky vyžadovali, aby sa advokáti zúčastňovali automaticky na každom vytýčenom pojednávaní bez možnosti jeho odročenia, čo by mohlo viesť k reťazeni právnych zastupovaní v snahe stihnúť termín pojednávania v každom vytýčenom termíne bez náležitej prípravy a kvality právneho zastupovania. Navrhol, aby súd tento rozsudok zrušil a podľa §277 ods.2, 3 C.s.p. nariadil nové pojednávanie.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť a žiadal náhradu trov odvolacieho konania. Poukázal na to, že sú nenáležité námietky žalovanej, že neboli splnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku, pretože právny zástupca žalovanej síce doručil dňa 21.10.2019 ospravedlnenie z neúčasti na vytýčenom pojednávaní, ale nijako nepreukázal, že bol na pojednávanie na Okresný súd Pezinok predvolaný skôr a predvolanie na pojednávanie v tomto konaní si prevzal dňa 13.10.2019, teda až 8 dní po oboznámení sa s termínom pojednávania, čo zjavne nekorešponduje s výrazom bezodkladne, ako to predpokladá ust. §183 ods.3 C.s.p. Preto neakceptovanie ospravedlnenia zo strany súdu bolo bezpochyby dôvodné a neboli tak naplnené dôvody podľa §183 C.s.p. na odročenie pojednávania. Navyše v zmysle §183 ods.2 C.s.p. od advokáta možno vždy spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným advokátom. V predmetnej veci nejde o žiadnu

právnou alebo skutkovo zložitú vec. Žalovaná ani v rámci ospravedlnenia neúčasti zo dňa 21.10.2019 neuvádzala, že v tom čase je v zahraničí, túto námietku uvádza až v rámci odvolacieho konania.

4. Žalovaná sa k vyjadreniu žalobcu vyjadrovala už prostredníctvom ďalšieho právneho zástupcu po tom, čo jej JUDr. Peter Škondej vypovedal plnú moc (č.l. 140) a prevzal zastúpenie BADUCCI Legal, s.r.o., JUDr. Martin Čižmárik, ktorý poukázal na to, že vzhľadom na oznámenie súdu, že nebude akceptovať ospravedlnenie právneho zástupcu žalovanej, mala možnosť žalovaná od 22.10.2019 teoreticky začať riešiť účasť alebo neúčasť svojho právneho zástupcu na pojednávaní, čo však reálne nebolo možné, pretože žalovaná na dovolenku odletela dňa 21.10.2019. Odo dňa oznámenie súdu o neakceptácii ospravedlnenia právneho zástupcu žalovanej 22.10.2019 do pojednávania dňa 29.10.2019 zostali štyri pracovné dni a od nikoho nemožno spravodlivo požadovať, aby za takúto dobu bol povinný z cudziny zabezpečiť právne zastúpenie v súdnom konaní, ani objektívne vyhotoviť a doručiť podpísanú plnú moc novému právnenému zástupcovi. Žalovaná nemala žiadnu zákonnú povinnosť oznamovať súdu, že v čase pojednávania je v zahraničí, pretože s poukazom na §178 C.s.p. súd predvolal na pojednávanie len jej právneho zástupcu. Právny zástupca žalovanej oznámil dôvod odročenia pojednávania včas, keď prevzal predvolanie na pojednávanie dňa 13.10.2019 v nedeľu a požiadal súd o odročenie pojednávania 21.10.2019 v pondelok, t.j. medzi prevzatím predvolania a odoslaním žiadosti o odročenie pojednávania prešlo 5 pracovných dní, počas ktorých musela prebehnúť komunikácia právneho zástupcu žalovanej so žalovanou a taktiež kontrola kolízie termínov pojednávania právneho zástupcu žalovanej. Za daných okolností 5 pracovných dní nepredstavuje neprimerane dlhý reakčný čas.

Nemožno od právneho zástupcu žalovanej spravodlivo požadovať, aby v lehote 4 pracovných dní za seba našiel substitučného zástupcu a aby tento mal zároveň zachovanú lehotu najmenej 5 dní na prípravu na pojednávanie v zmysle §178 ods.2 C.s.p.. Neboli preto splnené zákonné podmienky v zmysle §274 C.s.p. pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, pričom vydaním takéhoto rozsudku v danom prípade bolo odňaté právo žalovanej konať pred súdom. Zásahy do základných ľudských práv a slobôd v zmysle článku 38 ods.2 Listiny v spojení s článkom 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky musia byť interpretované reštriktívne a neextenzívne.

Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil.

5. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny a zaviazat' žalovanú na náhradu trov odvolacieho konania. Právny zástupca žalovanej ospravedlnením zo dňa 21.10.2019 nepreukázal, že by na jeho strane nastali skutočnosti, pre ktoré sa nemohol zúčastniť pojednávania dňa 29.10.2019. Nepreukázal, že hoci má na uvedený deň kolíziu pojednávania, bol na pojednávanie na Okresný súd Pezinok predvolaný skôr ako na pojednávanie v predmetnej veci. Preto nemohlo byť ospravedlnenie zo dňa 21.10.2019 akceptované. Keďže túto okolnosť žalovaná vo vyjadrení vôbec nereflektuje, považoval za potrebné na ňu poukázať. Skutočnosť, že po neakceptovaní ospravedlnenia ostali žalovanej len 4 pracovné dni do pojednávania, možno pričítať len na ujmu žalovanej, pretože jej právny zástupca nekonal bezodkladne, ako to predpokladá ust. §183 ods.3 C.s.p.. Právny zástupca zasielal ospravedlnenie až o týždeň neskôr, ako obdržal predvolanie na pojednávanie, vytýčené na deň 29.10.2019 a vysvetlenie, že mal iba 5 pracovných dní na komunikáciu so žalovanou a kontrolu kolízií pojednávania je neakceptovateľné. Právny zástupca sa mohol telefonicky skontaktovať so žalovanou, pozrieť si kalendár aj v rámci jedného dňa a nejde o žiadne mimoriadne okolnosti. Podmienky na vydanie kontumačného rozsudku boli jasne splnené, právny zástupca žalovanej v ospravedlnení nepreukázal, že mal už skôr vytýčené pojednávanie na deň 29.10., uvedené iba tvrdil a nepripojil žiaden dôkaz a najmä ospravedlnenie nezasielal súdu bezodkladne, čo žalovanú dostalo do časovej tiesne a neúspech žalovanej možno vzhliadať práve v týchto okolnostiach.

6. Podľa §386 písm. c) C.s.p. odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

7. Rozhodnutie odvolacieho súdu závisí od výsledku zistenia, ku ktorému dospeje po preskúmaní napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd môže rozhodnúť o odvolaní tak, že ho odmietne, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, zmení alebo zruší. Bez toho, aby odvolací súd skúmal obsah napadnutého rozhodnutia, odvolanie odmietne, ak bolo podané oneskorene, bolo podané neoprávnenou osobou, smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné odvolanie, alebo nemá náležitosti podľa §363 C.s.p., ak pre vady odvolania nie je možné v odvolacom konaní pokračovať.

Ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému prípustné nie je, odvolací súd takéto odvolanie odmietne. Podľa Civilného sporového poriadku je odvolanie prípustné proti rozsudku súdu prvej

inštancie, ak to zákon nevyklučuje; neprípustnosť odvolania je daná zákonom voči rozsudkom, vydaným osobitným procesným postupom, a to kontumáciou, uznaním a vzdaním sa nároku (§356 C.s.p.); voči ostatným rozsudkom súdu prvej inštancie je odvolanie zásadne prípustné. Odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ak to zákon pripúšťa a teda proti uzneseniam, ktoré sú taxatívne vymenované v ust. §357 C.s.p.. Proti iným rozhodnutiam odvolanie prípustné nie je a nie je prípustné ani proti odôvodneniu rozhodnutia.

Proti vyššie citovaným rozsudkom zákon pripúšťa odvolanie výnimočne, pričom prípustnosť sa viaže na jediný dôvod a to, že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia; existencia tohto zákonného dôvodu je v prvom rade podmienkou prípustnosti odvolania, to znamená, že ak odvolací súd dospeje k záveru, že zákonný dôvod nie je daný, musí odvolanie v zmysle §386 písm. c) C.s.p. odmietnuť, pretože odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Ak sa dôvod prípustnosti preukáže, stáva sa súčasne aj dôvodom úspešnosti odvolania.

Odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie sa pripúšťa len z jediného dôvodu a to, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie. Pod týmto zákonným vymedzením treba rozumieť podmienky osobitne zakotvené pre vydanie tohto druhu rozsudku a tiež aj procesné podmienky, platné pre každé súdne konanie, za ktorých splnenia môže súd konať vo veci.

8. Rozsudok pre zmeškanie, proti ktorému podala žalovaná odvolanie, je rozsudkom, vydaným na základe splnenia zákonných procesných podmienok a teda rozsudkom, proti ktorému odvolanie prípustné nie je.

Osobitné podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného z dôvodu, že sa nedostavil na pojednávanie, sú zakotvené v §274 a §276 C.s.p.. V zmysle týchto podmienok sa vyžaduje, aby bola podaná žaloba na plnenie, aby bol žalovaný riadne a včas predvolaný na pojednávanie, a to v súlade s §178 ods.2 C.s.p., aby bol žalovaný, predvolaný na pojednávanie, poučený o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, aby sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, pričom nezáleží na tom, koľké pojednávanie je vo veci nariadené, aby žalovaný svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami a aby žalobca, prítomný na pojednávaní, podal návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Všetky tieto osobitné podmienky musia byť splnené práve na tom pojednávaní, na ktorom bol rozsudok vydaný. Ak sú splnené všetky podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného z dôvodu, že žalovaný sa nedostavil na pojednávanie, súd takýto rozsudok musí vydať.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd odvolanie žalovanej odmietol, pretože rozsudok pre zmeškanie, vydaný v prejednávanej veci je rozhodnutím, proti ktorému zákon odvolanie neprípúšťa.

10. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 veta druhá C.s.p.). Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).